

В НОМЕРІ:

НДО ТА ЗАКЛАДИ КУЛЬТУРИ: думки, дії, досвід

“Школа громадської участі”: не
зволікай, а дій!

Театр рятує життя

Світ нових можливостей у
Компаніївській районній
бібліотеці

УКРАЇНА: ВІДКРИТИЙ ПРОЕКТ

Фонд ім. Ч.С. Мотта: змінити
ситуацію в Україні на краще

“Банк добрих справ” крокує
Україною

ТОЧКА ЗОРУ ЕКСПЕРТА

Як організувати громаду або
кого турбують мокрі
шкарпетки

Молодь в дії: як молоді лідери
Англію підкорили або в пошуках
Гаррі Поттера

ЗНАЙОМСТВО ЗБЛИЗЬКА

Ірина Таран: становлення
громадського лідера

В об'єктиві: громадське життя

*“Рух до позитивного – головна стратегія
розвитку”*

Василь Полуйко

CHARLES STEWART
MOTT FOUNDATION

Редактор:
Марія Калашнік

Члени редакційної ради:
Лев Абрамов
Тамара Азарова
Оксана Гур'янова

Дизайн:
Віталій Штефан
Марія Калашнік

Верстка:
Марія Калашнік

Адреса редакції:

м. Кіровоград
вул. Гайдара, 75-а, оф.1

Поштова адреса:
а/с 4/30, м. Кіровоград,
Україна, 25006.

Тел.: (0522) 27-10-95

E-mail: iscm@mail.ru,
adm.iscm@gmail.com

Веб-сайти: www.lacenter.org.ua,
www.lac.org.ua

Видання розраховане на активістів громадських організацій, працівників закладів культури, посадовців органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, журналістів та всіх, хто цікавиться суспільним життям сучасної України.

Надіслані матеріали не рецензуються та не повертаються. Редакція може не поділяти точку зору автора та не відповідає за фактологічні помилки, які він допустив.

Якщо ви бажаєте отримувати бюлетень або інші видання ІСКМ, просимо надсилати електронною поштою офіційні листи-заявки за підписом керівника вашої організації або структурного підрозділу на адресу adm.iscm@gmail.com.

Видання розповсюджується безкоштовно.

Листування тільки на сторінках видання. Думки висловлені у видання належать авторам і можуть не співпадати з офіційною позицією ІСКМ.

Бюлетень видається з 1999 року.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Серія КГ № 522/99 Р

Видання засноване
Інститутом соціокультурного менеджменту

© Інститут соціокультурного менеджменту (ІСКМ)

Шановні друзі!

Цей літній номер «НДО-Інформ» продовжує гарну традицію ділитися найкращими практиками взаємодії громадських організацій та закладів культури, а також знайомить читачів із зарубіжним досвідом розвитку громад.

У номері дізнайтеся про особливості роботи Фонду ім. Ч.С. Мотта в Україні. Із перших вуст, Світлана Супрун, консультант Фонду в Україні поділилася із читачами про те, як саме обираються проекти та організації, які підтримуються в Україні.

Провідний експерт із розвитку громад, Кайо Зборіл, розповість про власний досвід організації громад у Словаччині у статті «Як організувати громаду або кого турбують мокрі шкарпетки».

Також у номері з'явився розділ «Знайомство зблизька», де відтепер будуть публікуватися інтерв'ю із громадськими діячами України, які будуть ділитися власним шляхом становлення у якості громадських лідерів.

Таким чином ми намагатимемося довести, що бути громадським діячем може кожен, незалежно від його соціального статусу та сімейного положення.

Дякуємо, що залишаєтесь із нами. Ми продовжуватимемо відшукувати цікаві практики в Україні та світі для сприяння подальшого розвитку місцевих громад!

**З повагою,
Марія Калашнік,
Редактор «НДО-Інформ»**

Бюлетень «НДО-Інформ» був представлений Інститутом соціокультурного менеджменту (ІСКМ) в рамках проекту «Школа громадської участі» за фінансової підтримки Фонду ім. Ч.С. Мотта. Зміст видання є винятковою відповідальністю ІСКМ та не обов'язково відображає точку зору Фонду ім. Ч.С. Мотта. Відтворення та використання будь-якої частини цього видання у будь-якому форматі, включаючи графічний, електронний, копіювання чи використання в будь-який інший спосіб дозволяється за умови відповідного посилання на оригінальне джерело.

З М І С Т

- “Школа громадської участі”**: не зволікай, а дій
Оксана Набока, асистент проекту Інституту соціокультурного менеджменту “Школа громадської участі”2
- Театр рятує життя**
Людмила Афанасьєва, керівник ІМГОІ “Оберіг”.....4
- Світ нових можливостей у Компаніївській районній бібліотеці**
Олена Мірхайдарова, голова ради компаніївської громадської організації “Взаємодія” 6
- Фонд ім. Ч.С. Мотта: змінити ситуацію в Україні на краще**
Інтерв’ю із Світланою Супрун, консультантом Фонду ім. Ч.С. Мотта в Україні..... 8
- Банк добрих справ крокує Україною**
Інтерв’ю із Русланом Крапличем, членом Ради директорів Фундації ім. князів-благодійників Острозьких..... 10
- Як організувати громаду або кого турбують мокрі шкарпетки**
Інтерв’ю із Кайо Зборілом, організатором громад, який працює у Національному Демократичному Інституті у Молдові14
- Молодь в дії: як молоді лідери Англію підкорили або в пошуках Гаррі Поттера**
Аліна Солнишкіна, менеджер проектів фонду громади “Джерело”.....16
- Ірина Таран: становлення громадського лідера**
Інтерв’ю із Іриною Таран, головою Пирятинської районної громадської організації “Жіночі ініціативи”..... 18

«Школа громадської участі» - не зволікай, а дій!

Кожен з нас творить своє власне життя, керуючись при цьому певними світоглядними принципами. Формування вільного та добротворчого світогляду є актуальною проблемою сьогодення. Інститут

Обговорення у групах

соціокультурного менеджменту (ІСКМ) вже протягом багатьох років навчає небайдужих та бажаючих змін людей активній позиції. Розвиток громад – головна мета ІСКМ.

Дворічний проект «Школа громадської участі» за фінансової підтримки фонду ім. Ч.С.Мотта, що стартував на початку 2012 року саме і покликаний для цих небайдужих людей, які живуть на території громади і мають бажання отримати знання, вміння та навички з питань розвитку громад. Вже пройшло дві частини проекту, у червні та вересні 2012 року, де учасники Школи пройшли тренінги з «Анімації громадської діяльності» (тренер Лев Абрамов, ІСКМ), «Розвиваючи культуру благодійництва громад – забезпечуємо фінансову життєздатність Осередків громадської активності» (тренер

Руслан Краплич, Фундація імені князів – благодійників Острозьких), познайомилися з «Польським досвідом діяльності Центрив місцевої активності та розвитком громад» (тренери Збігнев Меруньські та Олена Хоткевич, Центри активності локальної, Польща) та «Російським досвідом впровадження соціальної анімації та активізації населення за місцем проживання» (тренер Марія Петренко, Асоціація «Служіння», Росія).

З квітня по червень 2013 року буде проходити третя частина «Школи громадської участі». Відмінною особливістю цієї частини буде те, що учасники самі матимуть змогу виступити в ролі тренера, поділитися своїм досвідом з іншими учасниками, показати на практичному прикладі, презентувати свою роботу.

З 15 по 17 квітня 2013 перша група пройшла тренінг третьої частини «Технології розвитку громад: кращі практики», який проводив Лев Абрамов, президент ІСКМ. Демонструючи слайди презентації, було пригадано перші етапи школи. Учасники побачили всі ініціативи свої колег і вже з самого початку зарядитися позитивними емоціями.

Ірина Таран (ГО «Жіночі ініціативи»), м.

Майстер-клас «Форум-театр»

Пирятин, Полтавська область) виступила з темою «Як навчитись домовлятися, використовуючи відновний підхід». Також Ірина розповіла про свою організацію, діяльність якої спрямована на активізацію та розвиток громад через впровадження нових альтернативних форм роботи, у співпраці з органами виконавчої влади, місцевого самоврядування та бізнесом задля покращення життя жителів Пирятинського району та українців.

Наступну сесію проводив Володимир Орос (ГО «Добропільський центр молоді «ДОБРО»). На початку Володимир розповів, чим займається його організація, які проекти вони реалізували. Демонструючи слайди, Володимир презентував неформальний молодіжний клуб «Bez галстукoff», ідея якого є керівники та активісти громадських організацій; неформальні зустрічі 1-2 рази в місяць; обмін досвідом, планування та реалізація проектів, допомога, вирішення проблем діяльності громадської організації.

Після сесії Володимира Ороса виступали Олена Кваша та Дарина Романська (Кіровоградська обласна державна телерадіокомпанія). Сесія розпочалася з невеликого танцю, в якому всі учасники були розділені на дві групи і коли звучала музика, вони танцювальними рухами показували взаємодію ЗМІ та НГО. Далі Дарина та Олена розповіли що таке прес-реліз, на що потрібно звернути увагу при написанні прес-релізу. Учасникам запропонували на практичному прикладі спробувати запросити журналіста (в ролі якого виступала Дарина) на захід, що організовує громадська організація. Одні з учасників робили це приходячи на зустріч із журналістом, а інші – по телефону.

Станіслав Черногор

Олександр Мітьков (БО «Горківський фонд розвитку громади», Дніпропетровська область) та Віталій Моргун (БО «Волоський фонд розвитку громади», Дніпропетровська область) показали презентацію «Впровадження і апробація знань отриманих під час навчання в «Школі громадської участі» Дніпропетровського району». Вони виділили основні напрями роботи в місцевих громадах: активізація місцевих жителів у вирішенні місцевих громад, створення ефективних

умов взаємодії між владою та громадськістю, пошук місцевих лідерів та підготовка їх до написання та впровадження їх ініціатив за допомогою програм та проектів. Також Віталій та Олександр познайомили учасників з однією форм їх роботи – «Форум – театр». Основана ідея форум – театру: показати суспільству необхідність участі кожної людини у побудові кращого майбутнього; пояснити людям, що в більшості випадків поліпшення їх життя і зміна соціальної ситуації залежить від них самих. Робота закріпилась практичним прикладом.

«Школа громадської участі» триває... Попереду тренінг для другої та третьої групи, а наприкінці року підсумкова конференція. Всі бажаючі можуть приєднуватися до нас у мережі Facebook, група «Центри місцевої активності». А також сайти ІСКМ «Центри місцевої активності» (www.lacenter.org.ua), «Історії успіху діяльності НДО» (www.lac.org.ua), де ви завжди знайдете свіжі новини, поради з розвитку громад, ініціативи учасників «Школи громадської участі», а також багато іншої інформації. Адреса для листування: adm.iscm@gmail.com

Оксана Набока

Театр рятує життя

Презентація нового, спільного проекту Дитячого театру ім. Андерсена та ІМГО інвалідів «Оберіг» відбулася 13 квітня 2013 року в приміщенні Центрального будинку культури м. Ірпінь. Також вихованці Театру показали свій чудовий спектакль «Дівчинка із сірниками».

У 2013 році за підтримки Міжнародного

Спектакль «Дівчинка із сірниками»

жіночого клубу міста Києва, БФ «Фонд Громади Приірпіння» та Іменного фонду Дмитра Воцеха розкриється великий проект співпраці дитячого театру та дітей-інвалідів. В рамках проекту буде здійснена театральна постановка із створенням спеціальних декорацій та костюмів, і де гратимуть також діти з особливими потребами. У такий цікавий творчий спосіб проходять частково заняття «Школи нових можливостей», де дітки-інваліди матимуть змогу виражати себе у творчості, розвиватися, позбуватися комплексів та фобій, грати на сцені та розвивати свої таланти.

Проблема соціально-психологічної адаптації інвалідів до умов життя в суспільстві є однією з найважливіших граней

загальної інтеграційної проблеми. Останнім часом це питання набуває додаткової важливості і гостроту у зв'язку з великими змінами в підходах до людей, які є інвалідами. Незважаючи на це, процес адаптації цієї категорії громадян до основ життєдіяльності суспільства залишається практично невивченим, а саме він вирішальним чином визначає всю ефективність тих корекційних заходів, які роблять фахівці, що працюють з інвалідами.

Настав момент представити інвалідність не як проблему певного кола «Неповноцінних людей», а як проблему всього суспільства в цілому. Її сутність визначена правовими, економічними, виробничими, комунікативними, психологічними особливостями взаємодії інвалідів з навколишнім дійсністю. Найсерйозніші аспекти проблеми інвалідності пов'язані з виникненням численних соціальних бар'єрів, що не дозволяють інвалідам та особам з хронічними захворюваннями, а також багатодітним родинам, людям похилого віку, дітям-сиротам, дітям з порушеннями соціальної поведінки активно включитися у життя суспільства.

Людмила Афанасьєва, Керівник ІМГОІ «Оберіг» із сертифікатом на підтримку діяльності організації

Дана ситуація-наслідок неправильної соціальної політики, яка орієнтована тільки на частину “здорового” населення і виражає інтереси цієї категорії громадян. Саме тому структура виробництва і побуту, культури і дозвілля, соціальних послуг залишається була пристосована до потреб хворих людей.

У соціально-психологічному плані інвалідність ставить перед людиною безліч проблем, тому необхідно особливо виділити соціально-психологічні аспекти осіб з обмеженими можливостями.

Інвалідність - це специфічна особливість розвитку та стану особистості, часто супроводжується обмеженнями життєдіяльності в найрізноманітніших її сферах.

Внаслідок цього інваліди стають особливою соціально-демографічною групою. У них низький рівень доходу, невисока можливість одержання освіти (за статистикою, серед молодих інвалідів багато осіб з неповною середньою і мало-со середньою загальною та вищою освітою). Наростають труднощі участі цих людей у виробничій діяльності, мале число інвалідів зайнято працею. Свої сім'ї мають одиниці. У більшості спостерігається відсутність інтересу до життя і бажання займатися громадською діяльністю. На наш погляд, найважливішим умовою досягнення цілей соціальної адаптації є впровадження в суспільну свідомість ідеї рівних прав і можливостей для інвалідів. Соціальна адаптація не буде досягнута, поки суспільство не усвідомить правильність цієї ідеї. Потрібен перехід від сігрегерованих видів допомоги інвалідам (у вигляді спеціальних медико-навчальних та виробничих установ) до більш якісним методів, що дозволяє людям перебувати в “струмені” суспільного життя.

Взаємовідносини інвалідів та здорових-найпотужніший фактор адаптаційного процесу. Як показує зарубіжний та вітчизняний досвід, інваліди нерідко навіть

маючи всі потенційні можливості брати активну участь в житті суспільства, не можуть їх реалізувати тому, що інші співгромадяни не хочуть спілкуватися з ними, підприємці побоюються брати на роботу інваліда часто просто в силу усталених негативних стереотипів. Тому організаційні заходи з соціальної адаптації, не підготовлені у психологічному плані, можуть виявитися неефективними.

Не зважаючи на труднощі, які ми долаємо кожного дня ми продовжуємо надавати

Юні таланти

можливості для дітей-інвалідів. Потрібно надавати можливість кожному! Особливо діткам, які потребують особливої уваги та допомоги для того, щоб розвинути свої здібності і соціальні навички для найбільш повної інтеграції в життя суспільства за допомогою передових методів лікування, навчання, фізичної, психологічно-соціальної реабілітації. Адже вони мають на це право! Одним з ефективних методів є лікування мистецтвом, що в професійному світі має назву «арт-терапія». Дана методика сприяє розвитку у дитини всебічних здібностей, завдяки яким вона набуває здатності до самореалізації у подальшому житті.

Людмила Афанасьєва,
Керівник ІМГОІ «Оберіг»

Світ нових можливостей у Компаніївській районній бібліотеці

Компаніївська центральна районна бібліотека – комфортне й безпечне місце зустрічі місцевої громади. Саме тут кожен представник громади може отримати якісні інформаційні послуги, знайти друзів, одностудів, обговорити успіхи, проблеми, поділитися своїми досягненнями, отримати юридичні консультації, здійснити вибір професійного шляху.

Колектив бібліотеки тісно співпрацює з громадськими організаціями, органами влади та місцевого самоврядування, що сприяє об'єднанню творчих, активних людей, орієнтованих на розбудову громадянського суспільства, та перетворення бібліотеки на просвітницько-культурний центр.

В партнерстві з Компаніївською ГО «Взаємодія» бібліотека провела ряд заходів, метою яких була активізація творчого та інтелектуального потенціалу Компаніївської громади.

Акція «Канікули в бібліотеці»

Під час весняних канікул для старшокласників смт Компаніївка проведена акція «Канікули в бібліотеці», кожен день якої був присвячений певному розділу літератури: День творчості Т.Г.Шевченка, День російської класичної літератури, День сучасної фантастики, День пригодницької літератури, День поезії, День детективу. В рамках акції були і вікторини, і ігри, і конкурси. Та найбільше сподобалася учням гра-квест «Детективи», де учасники продемонстрували знання літератури, вміння логічно мислити та розгадувати ребуси й загадки.

Старшокласники зрозуміли, що можна цікаво і змістовно проводити дозвілля в бібліотеці, тому вирішили, що й під час літніх канікул вони будуть не лише частими гостями тут, а й активними учасниками заходів.

Обмін досвідом «Мое захоплення»

Учениця 10-Б класу Компаніївської ЗШ I-III ст. Довгопола Анна має багато захоплень. Вона – юний інспектор дорожнього руху, любить читати сучасну літературу, займається танцями, співає, шие, в'яже, вишиває, виготовляє вироби з бісеру. І при цьому Анна – одна з кращих учениць школи, неодноразово перемагала на предметних шкільних, районних олімпіадах.

Та найбільше до душі дівчині приносить радість рідним, друзям на свята. Бо саме їм вона кожного року дарує власноруч зроблені подарунки. З подарунків друзям можна вже оформити справжню виставку декоративно-прикладних виробів Довгополаї Анни.

В рамках акції «Канікули в бібліотеці» Компаніївська районна бібліотека провела День іменинника. Старшокласники вітали своїх друзів-іменинників віршами, піснями. А Анна, як завжди, подарувала своїй подрузі Нозі Юлії букет орхідей, виготовлений із бісеру.

Тренінг з правознавства

“Це найкращий подарунок у моєму житті, - ділиться враженнями Юля”, - дуже приємно, що в мене про шкільні роки залишиться така чудова пам'ять.

Іменинниця Нога Юлія, учениця 10-А класу Компаніївської ЗШ І-ІІІ ст., захоплюється історією Компаніївщини. Вона вже збирала чимало матеріалів про історію виникнення поселень Компаніївщини, вулиць, провулків, водних ресурсів та прізвищ людей. Для цього дівчині довелося працювати з архівними матеріалами. Юлія навіть написала наукову роботу на тему: «Становлення прізвищ селища Компаніївка», у якій дослідила лексико-семантичні, мотиваційно-номінаційні та словотвірно-структурні особливості компаніївських прізвищ. Тож з результатами власних досліджень вона з радістю знайомить як своїх однолітків, так і представників старшого покоління, учасників вищої народної школи при бібліотеці.

“Мені було надзвичайно цікаво досліджувати історію прізвищ Компаніївки, оскільки, вивчаючи мовний матеріал, я багато дізналася про історію рідного краю, - ділиться своїми враженнями Юля”. – Особливо цікаво було працювати з архівними матеріалами, такими як «Ревізькі сказки» 1858 року та «Посімейні списки» 1911 року.

Наукова робота Ноги Юлії зайняла ІІІ місце на Всеукраїнському конкурсі юних науковців. Дівчина планує доповнити роботу історією виникнення власних імен Компаніївки, тому продовжує працювати з архівними матеріалами.

Правова просвіта населення

Досить часто ми зустрічаємося з правовими питаннями. Помилковою є думка, ніби сфера застосування права обмежується покаранням осіб, які вчинили різні правопорушення. Багато хто з підлітків та молоді дивується, дізнавшись, що повсякденні вчинки часто мають правову оцінку. Право, закони супроводжують людину все її життя. Щоб уміло і правильно користуватися своїми правами і добре виконувати свої обов'язки, не порушуючи прав і законних інтересів інших, треба знати закони. Звичайно, у юному

віці неможливо знати детально усі закони. Але основні правові норми, що стосуються саме учнівської та студентської молоді, знати потрібно.

04 квітня 2013 року Компаніївська районна бібліотека разом з представниками правоохоронних органів провела для студентів І курсу Компаніївського технікуму ветеринарної медицини годину спілкування на тему: «Неповнолітні правопорушники. Права та відповідальність».

Оперуповноважений кримінальної міліції у справах дітей Бандурко В.В., виступаючи перед студентами, приводив конкретні приклади дитячих правопорушень з досвіду своєї роботи, що викликало довіру в присутніх. Учасники заходу задавали питання, на які отримали вичерпні відповіді. Найбільше молодь цікавилася наслідками правопорушень, покараннями за скоєний злочин.

Не залишила нікого байдужим і розповідь інспектора по роботі з населенням Каверіної Н.М., яка ознайомила з проявами насилля у сім'ї, надала рекомендації щодо дій потерпілих та закликала не миритися з будь-якими насильницькими діями стосовно себе чи інших, а відразу повідомляти про це правоохоронні органи.

Не за горами час, коли учасники заходу досягнуть повноліття, розпочнуть самостійне життя. Яким воно буде, залежить від них самих. Дуже важливо, щоб вони були непримиренними до зла, відповідальними, порядними громадянами України. А для цього корисно поповнювати свої правові знання.

Профорієнтаційна робота

Вибір професії до душі – складне і відповідальне завдання. Щаслива та людина, яка знайшла головну справу свого життя, має задоволення від своєї праці та приносить користь людям і країні, де живе. Своє майбутнє ми визначаємо задовго до закінчення школи. Радимось з батьками, вчителями, знайомими. Вивчаємо довідники, намагаємось все врахувати при виборі майбутньої професії. Але звідки тоді беруться люди, для яких обрана професія стає тимчасовою?

Компаніївська центральна районна бібліотека у співпраці зі Службою зайнятості населення Компаніївського району допомагає учням загальноосвітніх шкіл правильно обрати майбутню професію.

На базі бібліотеки для старшокласників проводяться тренінги «Хочу – можу – треба», книжкові тематичні виставки, подорожі у світ професій. Особливо цікавляться учні новими професіями на ринку праці, такими як логіст, маркетолог, та навчальними закладами, де можна отримати професійну освіту.

В жовтні 2012 року за ініціативи

Діяльність вищої народної школи

громадськості на базі центральної районної бібліотеки урочисто відкрилася Вища Народна Школа – громадське об'єднання для людей поважного віку.

Мета та завдання Вищої Народної Школи: створення умов та організація безперервної освіти дорослого населення задля долучення їх до активного суспільного життя, сприяння покращенню якості та активності життя, підвищенню ролі в суспільстві, можливість розширення спілкування та допомога у вирішенні багатьох проблем самотніх людей.

Учасники вищої народної на базі бібліотеки оволодівають комп'ютерною грамотою, вчать у місцевих майстринь декоративно-прикладному мистецтву, використовують Інтернет-ресурси в побутових цілях. Та головне – люди похилого віку спілкуються як зі своїми однолітками, так і з молоддю, обмінюються досвідом.

Компаніївська районна бібліотека поступово перетворюється у світ нових можливостей: місце отримання нових знань і вмінь, місце для спілкування, вивчення історії свого краю і світу, доступу до інформації без кордонів і бар'єрів. Бібліотека також сприяє розвитку демократії та громадянського суспільства, плеканню освіченої нації та вихованню поваги до всіх націй і культур.

Олена Мірхайдарова,
голова ради Компаніївської громадської організації "Взаємодія"

Фонд ім. Ч.С. Мотта: змінити ситуацію в Україні на краще

Інтерв'ю «НДО-Інформ» люб'язно погодилася дати Світлана Супрун, консультант Фонду ім. Ч.С. Мотта в Україні. Під час візиту на «Школу громадської участі», яка реалізується Інститутом соціокультурного менеджменту та підтримується фондом, Світлана поділилась власними баченнями на розвиток громад України, розповіла про те, які теми цікаві Фонду Мотта і яким саме чином обираються проекти та організації для підтримки в Україні.

- Чому Фонду Мотта цікава тема розвитку громад та соціальної анімації?

- Головний пріоритет Фонду Мотта – розвиток громад. Чому ми його обрали? Тривалий час Фонд Мотта підтримував розвиток третього сектора, громадських організацій, ще тоді коли в 90-х роках незалежні неприбуткові недержавні організації створювалися і їх було мало, треба було підтримати їх розвиток як інструмент, як важливу і ключову ланку для розвитку суспільства, держави, активності громадян.

Потім, коли розвинувся достатньо зрілий третій сектор вирішили "добре, певні механізми ми створили, але чи багато людей користується ними, чи багато людей залучені до громадських організацій, до їх діяльності?" Дуже сильно відчувалося, що дійсно є ініціативні люди, вони створюють громадські організації, намагаються щось змінювати за власною ініціативою, ініціюючи різні проекти, але цих людей було мало. Переважно відчувалася пасивність людей, очікування, що комуністична партія чи вже якась нова партія прийде і все вирішить. Багато людей звикли, що проблеми вирішуються не завдяки їх ініціативі, а завдяки державі чи якимсь іншим владним структурам. Це було скрізь і тому ми вирішили, що важливо змінювати ставлення людей до свого життя, до оточення, де вони живуть, до громади. Тому активізація людей стала основним пріоритетом нашої роботи на достатньо тривалий час, тому що змінити ставлення людей, їх менталітет – це напевно найважче, що можна робити. І за рік, за два цього не зробиш. Через те ми вже років 5 працюємо над розвитком громад,

над активізацією, як ще можна людей активізувати, окрім як допомогти їм вирішувати проблеми, що безпосередньо стосуються їх, а відповідно знаходяться у громаді, не десь у Києві, столиці, в обласному центрі, а безпосередньо в їхній громаді. Це те, що може їх об'єднати, активізувати і змінити ситуацію на краще. Саме тому ми обрали розвиток громад.

- Скажіть, яким чином Фонд Мотта обирає організації і проекти для підтримки в Україні?

- Будь-яка організація може подати нам заявку. Ми її розглядаємо, даємо відповідь, але дуже рідко ми підтримуємо заявки, які надходять таким чином. Ми реалізуємо лише національні проекти, або для України це можуть бути і регіональні, які б об'єднали як мінімум декілька областей. Відповідно організація мусить бути достатньо розвинутою, сталою, стабільною, професійною, щоб мати змогу ефективно і успішно реалізувати великий проект. Це точно не може бути якийсь стартовий грант. Ми обираємо організацію з якоюсь успішною історією, яка мусить підтвердити і продемонструвати свою ефективність, успішність, професіоналізм, в тому числі, і фінансову сталість. Відповідно, знаходячись тут в Україні, я намагаюсь дивитися, які організації успішно розвиваються, динамічно, є сильними, професійними. Як правило, більшість із цих організацій ми знаємо, і вже в процесі переговорів ми узгоджуємо програму, ціль програми, яку б ми фінансували. Через це у нас у більшості випадків відбувається процес такого індивідуального спілкування з кожною організацією і відбору наших партнерів. Це ніколи не йде через відкритий конкурс, де отримується багато заявок. Це дуже індивідуальна, кропітка переговорна робота із цими організаціями.

- Сьогодні Ви на «Школі громадської участі» і однією із технологій, які навчають

Світлана Супрун

на Школі є анімація громадської діяльності. Чому ви вважаєте, що це ефективний інструмент розвитку громади?

- Мені здається, це один із досить ефективних методів активізації громади.

Тут, на Школі, зібрались активні люди, які хочуть щось змінити у своїй громаді, це добре, і якщо їх навчити, дати їм якийсь інструмент, то їм це вдасться. Самому змінити у громаді щось складно, треба, щоб була команда, люди, які підтримають цю ідею. І от як знайти цих людей, як їх організувати, як організувати громаду на вирішення тих проблем – це дуже важливо.

Відповідно анімація - достатньо ефективний механізм як можна активізувати і організувати громаду

- Яке майбутнє ви бачите для України, що може сприяти розвитку громад, стати таким поштовхом для налагодження їх сталого розвитку?

- Є дуже багато програм, які займаються саме розвитком і активізацією громади, є дуже багато нових ідей і підходів в світі. Важко сказати, що саме стане поштовхом. Наші програми мають різні підходи до активізації і організації громад, і я переконана, що всі з них достатньо ефективні і це не вичерпний список. Очевидно, що з'являються нові ідеї, нові підходи, які також досить ефективні, і які ми намагаємося також підтримувати, просувати ці нові ідеї, якщо вони сприяють активізації громад. Я сподіваюся, що на якийсь момент буде навчена і буде взагалі якась критична маса активних людей, і на цьому етапі кількість переросте в абсолютно нову якість. І це стане поштовхом

- Тобто все залежить від людей?

- Так все залежить від людей і їхньої активності.

Матеріал підготувала - Марія Калашнік

«Банк добрих справ» крокує Україною

Проект «Банк добрих справ» стартував 11 вересня 2012 року за ініціативи АБ «Укргазбанк» у партнерстві з Фондацією імені князів-благодійників Острозьких та Асоціацією платників податків України. Ініціатива «Банк добрих справ» ставить собі за мету провести просвітницьку роботу та стимулювати місцеві громади до цільової доброчинності. Організатори прагнуть забезпечити ефективний механізм збору доброчинних пожертв для порятунку життя і здоров'я людей. Кваліфіковане інформування громадян про особливості законодавства дозволить уникнути проблем з оподаткуванням. Максимально прозора й відкрита діяльність має вберегти від шахрайства. Під час презентації проекту у Кіровоградській області редакція «НДО-Інформ» поспілкувалася із Русланом Крапличем, головою ради директорів Фондації ім. князів-благодійників Острозьких, та Ніною Шпаковською, заступником голови правління АБ «Укргазбанк».

- Руслане, скажіть, чому така ініціатива була заснована саме у співпраці із банківською установою?

- Одна з найперших установ куди приходять люди, якщо у них сталася така ситуація, що захворів родич чи треба порятувати дитину - це банк. Люди розповідають про свою проблему і кажуть, що хочуть відкрити благодійний рахунок. Що, в свою чергу, чує банківський клерк? «Хочуть відкрити рахунок, тоді це наш клієнт». І завдання

банківського клерка продати продукт якнайдорожче. Тоді банківський працівник каже: «Ви ж будете не тільки збирати, ви ж будете і перераховувати кошти, тоді вам треба розрахунковий рахунок». Тобто банківському працівнику потрібно відпрацювати зарплатню, яку він отримує доходами, які він принесе в банк. Тому пропонуються такі послуги, які дають найбільшу комісійну вигоду банку. Люди ж часто не розбираються у цих питаннях, тому погоджуються. Тобто перший консультант - це банківський працівник.

Із чого почав Укргазбанк? Вони зібрали директорів всіх філій, провели інструктаж, директори повернулися в офіс і провели відповідний інструктаж, що тепер працівники Укргазбанку, банку в якого найбільшим акціонером є держава, пояснюють як тільки із таким фактом стикаються, що усі суми, які зайдуть на приватний рахунок будуть оподатковуватися, і краще звернутися у благодійний Фонд. І тепер працівники Укргазбанку знають в який фонд потрібно звернутися у кожному регіоні України, у той, який приєднався до мережі.

- На яких установах також лежить відповідальність за інформування громадян у подібних ситуаціях?

- Тепер повертаємося до ЗМІ, а ЗМІ так само можуть бути відповідальні. Бо це друге місце куди приходять після відкриття рахунку. І просять розмістити оголошення. Наприклад, впродовж останніх 3-х місяців у ЗМІ у Кіровоградській області з'явилося 15-17 нових оголошень про допомогу на порятунок життя і здоров'я. І усі ті люди, які дають оголошення, збирають кошти на приватні рахунки, а не на рахунок благодійного фонду. Тому ЗМІ теж

Руслан Краплич

відповідальні в даному випадку. Вони мають взяти на себе таку відповідальність. Адже, з одного боку вони можуть пояснити, що таким чином ці рахунки будуть оподатковуватися. Вони ж, очевидно, безкоштовно розміщують ці оголошення. Бо небагато людей насправді відгукуються на ці оголошення і небагато людей жертвують. От по собі посудіть, скільки оголошень ви побачили, пішли і заплатили в банк. Тобто насправді, якби люди платили за ці оголошення, то це б була мінусова кампанія. Очевидно, що ЗМІ це роблять безкоштовно із бажанням допомогти людям, але насправді, якщо самі ЗМІ не знають, що це буде оподатковано, то це не допомога. Це ще один доказ для держави, тому що потім його буде розглянуто як те, що ви вводили людей в оману, збираючи кошти комусь на лікування і пишучи власний приватний рахунок, а ви ж не благодійний фонд, щоб збирати благодійні пожертви. От усе, доказова база уже сформована, злісний порушник законодавства, рецидивіст. Бо не знання законів не звільняє від відповідальності за їх порушення.

Але найбільшу роль тепер будуть відігравати громадяни. Вони тепер поінформовані і якщо вони бачать скарбничку на якій є контакти фонду, печатка, розрахунковий рахунок, то вони можуть жертвувати у ці скарбнички.

Контакти усіх Фондів у регіонах можна дізнатися на сайті банку «Добрих справ» -<http://bankdobryhsprav.com.ua>.

- Як же визначити, що людина, яка звернеться у фонд, дійсно потребує допомоги?

- Коли людина приходить і, доречі, ці фільтри відбору людей фондом забезпечують так само можливість не помилятися фонду і викинути за борт шахраїв, які теж збирають гроші і часто не малі. Існує й ще одна проблема в тому, що коли люди збирають мільйонні суми на лікування, вони можуть насправді робити значно дешевші операції і отримувати дешевше лікування. Усе це відбувається за рахунок того, що ці суми накручують посередники. Люди, які збирають кошти не уявляють як працює клініка. Їм сказали, що треба певну суму і все, люди починають її

стрімголов збирати. Або почули, що є клініка в Німеччині чи Ізраїлі, але коштує стільки. Зрозуміло, це офіційний нібито тариф. Ці гроші будуть заплачені на офіційний рахунок, і все нібито в порядку. Тільки не клініці вони будуть заплачені, а двом-трьом посередникам. І сума, яку забирають посередники, може сягати 70 відсотків. А лікування буде коштувати лише 30 відсотків від суми. Фонд має можливість неспішно розібратися із такими питаннями, бо люди не розбираються з цим, не витрачають на це час. Вони почули суму, знають де і все, продають майно і кладуть на приватні рахунки, а приватні рахунки оподатковуються. Все що заходить на приватні рахунки (чи розрахункові чи карткові) – це дохід. Люди так швидко часом спішають, що навіть не збирають документів про продаж своїх будинків, машин, квартир. Взагалі не мають документів. Вони продали машину. Можливо вони сплатили податок, але вони кладуть їх на рахунок, бо їм треба зробити переказ. Люди всього цього не знають. Тому повертаємося до питання як відібрати, які документи потрібно зібрати фонду перед тим як почати збір? Перший документ – це заява від людини, яка потребує допомоги чи від родичів, які хочуть когось лікувати. В заяві буде написано яка потреба і т.д. Другий документ – це підтвердження особи. Тобто треба мати копію паспорту, показати оригінал і зробити копію. Третій документ – це копія довідки із ДПС. Це необхідно тому що доходи населення оподатковуються: до 10 мінімальних зарплат – ставка 15%, вище 10 мінімальних зарплат – 17%. Ось чому потрібна копія довідки. Далі потрібно підтвердити, що ця людина потребує лікування. Фонд повинен точно знати скільки треба людині збирати і це очевидно має бути епікріз, якщо це лікування, має бути рахунок, можливо, від клініки чи від аптек, на ліки або довідка від лікаря скільки буде коштувати лікування. Тобто ця сума повинна бути визначена. Але це ще не все, треба засвідчити, що ця родина є малозабезпеченою. І тут у кожному регіоні свої правила. По-перше управління соціального захисту визначає цей статус. І в різних регіонах по-різному. В деяких регіонах обов'язковим є довідка від

соціального інспектора. Тобто людям, які звертаються за допомогою потрібно зайти в управління соціального захисту. Управління відправляє соціального інспектора додому. Інспектор обстежує стан соціально-побутових умов проживання і, наприклад, якщо у вас є сучасний холодильник, телевизор чи автомобіль, тоді родина навряд чи отримає довідку про малозабезпеченість. І це насправді суб'єктивне судження інспектора. Друга річ, яка є – це просто довідки про заробітню плату, про доходи сім'ї. Тобто оці всі документи треба зібрати. Відчуваєте, що це великий фільтр. Бо насправді люди, які звертаються до державних інститутцій, рано чи пізно приходять в управління соціального захисту. І зрозуміло, що такі люди можуть цю довідку взяти, а хто дуже поспішає, то вже є сумнів, що він реально потребує допомоги і збирає на те на що збирає і т.д. І є ще один документ – родина, якщо мова йде про дитину, батько й мати мають дати дозвіл на те, щоб фото дитини з'явилося в публічному доступі (на сайті в публікаціях і т.д). Якщо це йдеться про дорослу особу, яка вже сама може прийняти таке рішення, то вона так само має дати дозвіл на використання її персональних даних і на те, щоб її фото опублікувалось. Хто не хоче – напевно в нього є причини і це ще один фільтр, який відкидає частину заявок. І є останній фільтр – це те, що члени родини, друзі, знайомі, сусіди, хтось хоча б 2-3 особи мають стати добровольцями в цій організації і допомагати в залученні коштів. Тому що фонд не має вільних робочих рук і не знає скільки людей до нього приїде і немає ніякого регулярного фонду, щоб до них звернулися і вони одразу надали допомогу. Ця програма пояснює, що

якщо ви в Фонд нічого ніколи не поклали, то взяти звідти у вас шансів нема. Є один тільки шанс – допомогти у залученні коштів для того, кому потрібно із вашої родини.

Повернемося тепер до карток. Чому податкова буде серйозно ставитися і вже ставиться в ряді регіонів до цього. В рівному наприклад, до тих хто поставив скриньки для збору коштів самостійно. Фондація Острозьких збирає кошти, ставить скарбнички. Скарбничка опечатана, там є емблема фонду, адреса, розрахунковий рахунок, телефони фонду. Але є батьки, які бачать що кошти збираються, хочуть прискорити процес. Звідки й виникла ця ідея, щоб в Україні запровадити таку програму як «Врятуймо добру людину» і в рамках ініціативи Укргазбанку «Банк добрих справ» ця ініціатива була підтримана. Тому що виникла така ситуація, коли батьки поставили паралельно скарбнички. Коли батьків почали запрошувати із податкової, де один із інспекторів перерахував скільки купюр, поставив дату і чекав 1 квітня, коли відбувалося декларування. Зараз номери, які встановлені на цих скарбничках не відповідають, батьки поміняли мобільні телефони. Це їх не врятує, тому що прізвище вони не поміняють і це тільки час, і очевидно податкова виставить їм претензію, бо це дохід, це не фонд. Причому батьки підтвердили те, що знають, що Фондація збирає на їх дитину, але на отій скарбничці в такому то місці немає ні печатки, ні емблеми, ні розрахункового рахунку, там стоїть натомість їх картка і їх номер мобільного. Складність у тому, що по-перше доведеться заплатити штраф, по друге – податок, по третє – пеню по кожній транзакції карткового

Ніна Шпаковська

рахунку. Бо податкову службу не цікавить куди витрачалися гроші, їх цікавить скільки фізична особа, громадянин отримав. І податкові інспектори мають повноваження, вони дбають про те, щоб бюджет соціальної сфери теж наповнювався, бо з податків теж фінансуються лікарні на які ми нарікаємо, в тому числі, і податкова служба, яка зобов'язана відстежувати і штрафувати. Є ще небезпечний прецедент чому це важлива тема. От наприклад у Запоріжжі під час однієї з прес-конференцій було озвучено факт. Один із фондів через свій сайт допомагав збирати кошти на приватний картковий рахунок. Вони вважали, що будь-який спосіб допомоги адекватний. Вийшла трагічна ситуація, нажал, дитина, якій збирали, померла. Але на картковому рахунку залишилося 400 000 гривень. Основну суму залучав Фонд. Були довгі і важкі переговори із батьками, про те, що люди з різних регіонів України, з різних країн через фонд, через сайт давали кошти на порятунок дитини, так, сталася трагедія, але є й інші діти, які потребують допомоги, порятунку життя і здоров'я, пропонували суму передати іншим. Батьки спочатку відмовлялися. Перемовини тривали дуже довгий час, після чого частину вдалося віддати фонду. І так тема збору благодійних пожертв на лікування дуже негативного контексту набуває часто через те, що існують групи шахраїв.

- Але взагалі інформація по карткових рахунках не надається банком?

- Надається у випадку відкриття кримінальної справи або позову. А податковій дуже просто це зробити після того як зафіксували факт – подають позов до суду. В рамках судового рішення податкова притягує банк в якості свідка, який буде зобов'язаний надати інформацію.

А іноді заводиться кримінальна справа. Ось зараз це дуже актуальне питання. Наприклад, настає 1 квітня. Податкові інспектори фіксують скарбнички по датам минулого звітного періоду, наприклад в березні або лютому. 1 квітня вони вже дають запит. Картковий рахунок є? Вони сфотографували і вже достатньо матеріалів для порушення кримінальної справи про

несплату податків.

Короткий коментар про проект також надала Ніна Шпаковська, заступник голови правління АБ «Укргазбанк»:

- Якщо людина почула таку інформацію і звертається до Укргазбанку, яке завдання працівників?

- Завдання працівника Укргазбанку надати професійну консультацію, що якщо людина відкриє поточний рахунок в Укргазбанку, то цей рахунок підлягає оподаткуванню. Повідомити, що є в Кіровоградській області громадська організація, дати адресу цієї громадської організації. Далі проблемами цієї людини буде займатися професійно вже ця громадська організація. Вона збере пакет документів, виставить інформацію на сайті і почне збирати кошти.

- Тобто всі адміністративні моменти виконує громадська організація?

- Так, тобто банк – фінансова установа, а не благодійний фонд. Є чітко громадська організація, чие завдання опікуватися цими питаннями. Банк повинен лише проінформувати.

- А чи будуть у самому банку встановлюватися благодійні скриньки?

- Обов'язково, у кожному відділенні банку буде стояти благодійна скринька, ми за власні кошти їх виготовляємо, і будь-який відвідувач Укргазбанку зможе пожертвувати кошти. І ці благодійні скриньки буде постійно моніторити благодійна чи громадська організація. Там буде скринька, історія людини, яка потребує допомоги і реквізити благодійного фонду.

- Якщо людина хоче допомогти певній людині, про яку побачила оголошення, що їй робити?

- Вона може підійти в касу банку, де є квитанція, заповнити квитанцію, вказати реквізити – розрахунковий рахунок благодійного фонду або у призначенні платежу вказати, що це на лікування певної людини і вказати прізвище, ім'я і по-батькові.

Сподіваємося, що ця ініціатива дійсно допоможе зробити процес збору благодійних коштів в Україні відкритим і прозорим.

Матеріал підготувала **Оксана Набока**

Як організувати громаду або кого турбують мокрі шкарпетки

Продовжуючи серію інтерв'ю із провідними фахівцями світу із організації громад, у цьому номері ми спілкуємося із Кайо Зборілом, який на часі працює у Національному Демократичному Інституті у Кишиневі, Молдова.

- Кайо, розкажіть як ви почали свою роботу у якості організатора громад?

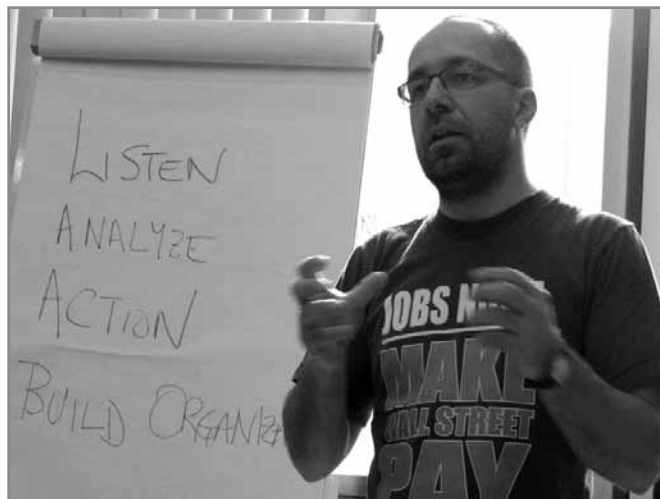
- Починаючи із 1996 я розпочав свою роботу як організатор громад у Словаччині. Це був проект американської організації Національний Демократичний Інститут. У них була програма по організації громад і, власне, вони і започаткували її у Словаччині. Починали я і мої колеги з того, що в межах кварталів міст ми ходили і спілкуватися із людьми, від дверей до дверей ми розмовляли із ними, розпитували про проблеми, які вони бачать у громаді та їх потенційне вирішення, чи зацікавлені вони у тому, щоб приєднатися до нас. І через декілька тижнів, після того як я провів близько 200 таких інтерв'ю, ми організували невелику зустріч для людей, щоб обговорити детальніше ті проблеми, які вони підняли. Для того, щоб знайти певний консенсус, виокремити пріоритети громади. Отже після 4 або 5 зустрічей, люди вирішили працювати над проблемами та розробляти стратегію.

Це було щось зовсім нове для Словаччини, тому що коли ми організували першу зустріч, люди думали, що вони мають запросити когось із міської ради і просто сказати йому чи їй в чому проблема, а потім просто піти додому і чекати на те, що проблема буде вирішена.

Вони розуміли, що мають не лише сказати в чому проблема, але й визначитися із тим, яким може бути її вирішення, щоб бути більш конкретними із мером чи представником міської ради.

Зустрічі із мером ми організували порізно. Я сьогодні кажу про 1996 рік, до цього жителі ніколи не запрошували мера

на зустріч. Завжди зустрічі організувалися мером, міською адміністрацією. Мер був також здивований, що жителі запросили його на зустріч і мали лише одну тему для обговорення. Зустріч тривала близько години, мер нервував, тому що розумів, що не він контролює зустріч. І він сидів слухаючи 45-60 хвилин не скарги, а конкретні вимоги, рішення, які мають бути зроблені і як

Кайо Зборіл

вони мають бути зроблені. Нарешті після цього, коли меру було надано мікрофон для відповіді, йому задали лише одне запитання «чи буде він підтримувати цих людей чи ні». І звісно, як гарний політик, він казав «так, мені б хотілося, але...» Один чоловік перебив його і спитав чи буде все ж таки він підтримувати чи ні. Так разів 5 мер намагався відповідати «так, але...», поки все ж таки не здався і не сказав «так, я буду вас підтримувати». І на цьому зустріч було завершено. Він дуже здивувався, адже він слухав людей майже годину, а щойно сказав «так я буду підтримувати», зустріч було завершено.

Я розповів цю історію, тому що цей принцип ми стали пізніше використовувати в організації громад. Ми навчали людей і допомагали їм зрозуміти як важливо мати план зустрічі, що організація громади – це не одноразовий захід. Це не просто те, що відбувається, це те, що організується. Організується від самого початку, із того моменту, коли ми почали говорити про проблему. Як організатор громади, я ніколи

не проживав у районі, де працював, я завжди приходив як хтось зі сторони, хто допомагає людям знайти шлях вирішення проблеми.

Часто люди казали, що саме я маю піти до мера чи у ЗМІ. І я відповідав, що в мене немає причини йти туди, адже це не моя проблема. Я можу піти до дому і ваша проблема не буде мене турбувати. Тож, якщо це ваша проблема, вам треба йти. Це одне із правил - наймати організатора, щоб він не належав до громади, щоб він не приносив власний погляд ані на проблему, ані на її вирішення.

- **Чи важко Вам було працювати із громадами на той час?**

- Нагадаю, що я кажу про 1996 рік, коли мені ще було 23 і я вперше прийшов до типового Словацького кварталу. Деякі люди виступали за посадку дерев, а інші навпаки хотіли їх позрізати, тому що вони затіняли їх вікна. Це також було для мене уроком, що справа дійсно у громаді, у тому чого б вона хотіла. Це не я чи організація. Наприклад, була велика початкова школа із більше ніж 1000 учнів. Але дорогою до школи не було тротуару і після кожного дощу чи танення снігу, води було достатньо, щоб пройти і намокнути. Перший раз, коли я почув, що мати дитини сказала щось про мокрі шкарпетки її доньки, я подумав «про що йде мова, поміняйте їх і виперіть». Як я казав мені було 23, я був неодружений, тому і не звертав увагу на таку проблему. Але коли я почав говорити із

іншими людьми, вони теж казали, що така проблема існує і що їх діти від цього хворіють.

Я зрозумів - що найголовніше слухати людей, їхні проблеми, щоб знати що ми робимо і навіщо.

Деякі люди казали - «давайте напишемо петицію». На що я запитав їх чи вважають вони, що петиція допоможе. Вони відповідали «ні», але все одно хотіли її написати. Я запитав їх навіщо робити те, що на їх думку не дасть жодних результатів. І вони відповідали - усі пишуть петиції, щоб вирішити проблеми. Інколи буває дуже важко переконати людей, тому що вони мають певні стереотипи.

В той час це було важко, тому що ми не мали жодних історій успіху. Сьогодні вони мають багато історій. Коли ми тільки починали організовувати людей, вони думали, що це принесе їм лише більше проблем. Зараз набагато легше організувати цей процес. Я не хочу сказати, що це легко, тому що усі громади різні. І все одно треба пройти весь шлях, спілкуючись з людьми. Але все одно ми вже маємо багато прикладів того, що це дійсно працює.

- **Ви можете розказати більше про механізм роботи організаторів, де вони навчаються?**

- Особисто я був найнятий Національним Демократичним Інститутом, це велика американська організація. Тому я проходив навчання від цієї організації в США. Це було

Школа у м. Зволєн, Словаччина, де декілька років тому не було тротуару. Після проведеної жителями міста кампанії, влада виділила 120 000 Євро на побудову новенької площі біля школи

добре і корисно. Але практично – це все школа життя. Потрібно робити це і навчатися на помилках. Коли я тільки починав, то був сфокусований на слові «організація». Тому я завжди думав як організувати зустріч, як виробити певну структуру, як працювати із різними активістами, хто має за що відповідати. Сьогодні я також думаю і про громаду. На що вона готова. Адже деякі громади готові до конфронтації, інші не хочуть протистояти владі. Тоді ми маємо думати як співпрацювати.

Усе дійсно залежить від громади, від того, які люди там живуть. Ми не говоримо їм чого б вони хотіли, ми ставимо їм питання, які проблеми вони бачать. Проводячи звичайне опитування ви можете отримати відповідь, що, наприклад, злочинність є проблемою в суспільстві. Але що означає злочин. Чи мають вони на увазі, що хтось краде речі із автомобілів або хтось грабує магазин, або люди не відчувають себе комфортно, гуляючи увечері, або поліція зловживає владою для перевірки підлітків? Люди повинні бути конкретними, які саме проблеми, тому, що і вирішення можуть бути різними - приладити більше камер на парковці або збільшити кількість поліцейських патрулів. І люди починають розуміти, що усе полягає не лише у скаргах. Так, є певна проблема, але ми дійсно маємо думати як її вирішити. Наприклад, люди кажуть, що нам потрібно більше поліцейських патрулів на вулицях і кажуть «давайте напишемо петицію меру». Але мер немає влади, щоб вирішити цю проблему. Тому це також певна освіта для громадян про їхні права, обов'язки, а також про права та обов'язки місцевого керівництва, мера, міської ради тощо.

Для мене організація громад – це більше про те, як змінити ставлення влади, зробити так, щоб органи влади більше рахувалися із громадянами.

Електронна пошта Кайо: kajozboril@gmail.com

Матеріал підготувала **Марія Калашнік**

Молодь в дії: як молоді лідери Англію підкорили або в пошуках Гаррі Поттера

Аліна Солнишкіна, менеджер проектів фонду громади «Джерело», яка щойно повернулася із Великобританії ділиться із нами враженнями від ознайомчого візиту в рамках програми "Youth in action" української делегації, який відбувся із 10 по 17 травня 2013 року.

Передумовою візиту до Англії були 2 навчальних модулі в грудні 2012 року та в лютому 2013 року у Дніпропетровську та Львові. Під час тренінгів учасники мали змогу дізнатися про соціальний капітал, лідерські якості, методи роботи з молоддю та поспілкуватися із «живими бібліотеками» - молодими людьми, які досягли успіхів

Аліна Солнишкіна та Кісанжа Фіфі Мбоунгу - соціальні аніматори із Дніпропетровська та Гейтсхеда

в культурі, соціальній сфері, громадській діяльності. Автор статті була модератором та фасилітатором під час тренінгів та із задоволенням відвідала Ньюкасл вдруге.

Проживали учасники в місті Ньюкасл – батьківщині співака Стінга та найвідомішого міста у Північному Тайнсайді. В рамках освітньої програми ми проїхали такі чудові

міста, як Гексем, Карстер, Дарем, Гейтсхед, Миддлсбороу та багато інших чудових поселень Нортумбрії.

Було дуже приємно зустрітися із колегами – соціальними працівниками із соціальних центрів та соціальними аніматорами із соціальних центрів розвитку громади в різних районах.

Найбільше вражень у мене після візиту до Hub Community Center у місті Міддлсбороу. Там працюють із дітьми, людьми із обмеженими можливостями, дітьми із сімей мігрантів, людьми похилого віку. Кожному там знайдеться заняття по інтересам. І розвиваючі ігри, і класи для малювання і спортивні зали, і курси навчання англійській мові для представників етнічних меншин.

Під час відвідин центру Holy biscuit ми ознайомилися із проектом Cross-building із соціальної адаптації мігрантів та біженців. Була дуже цікава дискусія про фестивалі. На музичне заняття зібралися представники із різних країн: Гана, Сербія, Італія, Україна, Іран, Корея, Японія. Ми разом створювали пісню про любов до міста Ньюкасл. Взагалі дуже цікавим є досвід соціальної адаптації мігрантів та їх адаптації в соціум. Людей знайомлять із різними культурами, проводять міжкультурні інтеграційні вечори.

В депресивних районах Лемінгтон та Бенвелл, громадах із високим рівнем соціальної незахищеності та дезадаптації. Ознайомилися із роботою соціальних центрів. Програми залучення до здорового способу життя, творчі студії, курси кулінарії оставили позитивні враження.

В коледжі міста Гейтсхед учасники мали змогу обговорити проблеми встановлення прожиткового мінімуму та соціальної нерівності із представниками громадських організацій, науковцями, профспілок.

Автор статті відвідала кафе соціальної спрямованості в депресивному селищі Ізінгтон. Шахти в цієї місцевості зачинені вже багато років, роботи не має, високий рівень безробіття, наркоманії, алкоголізму. Соціальне кафе для представників

Українська делегація на тлі замку, де знімався Гаррі Поттер (місто Елнвік)

малозабезпечених сімей відкрито лише в четвер і за один фунт можна придбати корисні та смачні страви, які дуже нагадують українську їжу.

Дуже популярним стає в Великобританії запроваджувати у містах «Банки їжі», де людина, яка має ваучер, приходять до пунктів видачі продуктів та отримує змогу нагодувати родину. Дуже популярним є обмін продуктами харчування.

Всім дуже сподобався візит до мерії Ньюкасла.

Чому я згадала Гаррі Поттера? Тому що у нас було багато цікавих історичних візитів: і місто Елнвік, де знімався фільм про Гаррі Поттера і чудові місця Тайнмаус і Карстер, і бачили монумент Янголу Півночі. А ще були театри, картинні галереї, зустрічі із цікавими людьми...

Сподіваюся, що всі учасники проекту отримали корисні знання та будуть передавати їх іншим.

Аліна Солнишкіна

Ірина Таран: становлення громадського лідера

Ірина Таран, відомий на сьогодні громадський діяч України, голова Пирятинської районної громадської організації «Жіночі ініціативи», у своєму інтерв'ю в «НДО-Інформ» розповідає про те як вона прийшла до громадської діяльності.

З дитинства, скільки себе пам'ятає, Ірина проявляла свою активність. В її житті постійно був якийсь конфлікт і її постійно щось не влаштовувало.

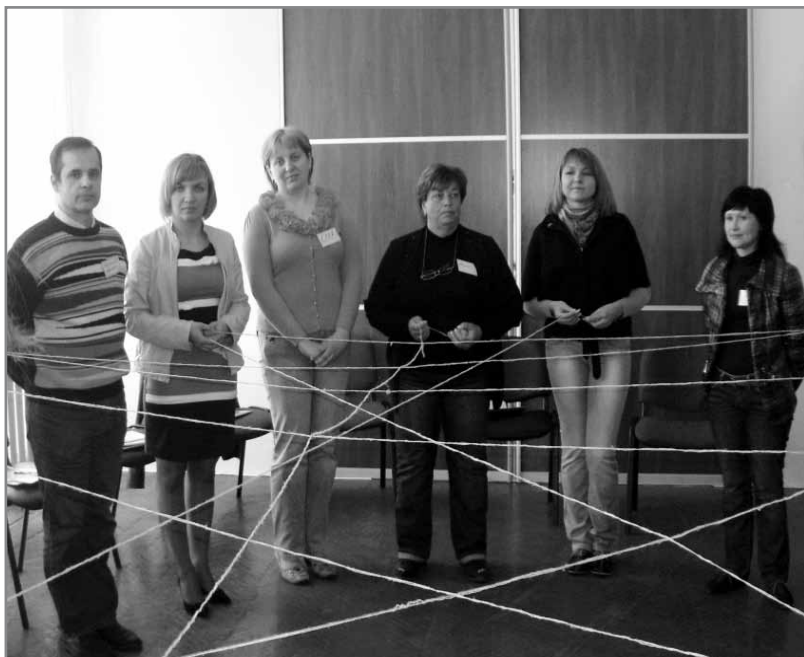
«Я завжди була не така як всі, я не хочу сказати, що я в чомусь зовнішньо відрізнялася, але я була «борцем за справедливість», тобто не могла пройти осторонь коли бачила, що щось відбувається не так як би мені хотілося», - каже Ірина.

Пирятин – містечко військовослужбовців. Ще з дитинства було відчутно поділ на дітей військовослужбовців і не військовослужбовців. І зрозуміло, що діти військовослужбовців завжди відрізнялися, навіть і по зовнішнім ознакам, по речам із закордону. У місті були українські школи і одна російська для дітей військовослужбовців. І навіть у школі в Ірини був постійний протест. «Навчалась я добре, гарні оцінки, всі заходи, які відбувалися, завжди відбувалися зі мною. Але постійний конфлікт від того, що до одних дітей ставилися краще, ніж до інших. При тому, що я сама донька військовослужбовця, але я постійно конфліктувала з усіма. Зараз я розумію чому я це робила. Тому що я правильно не могла висловити свою позицію».

Пізніше, вже свідомо до громадської

активності Ірина прийшла років 5 тому, коли до неї звернулася з ідеєю знайома. «Вона приїхала і сказала, що їй запропонували таку гарну ідею, що можна навчити дітей, людей вирішувати конфлікти мирним способом. Вона не могла пояснити, що це таке, але вона прибігла і із запалом почала переконувати мене, що це таке важливе і це саме те, що потрібно у нашому місті і необхідно впроваджувати.. Вона мені принесла купу книжок, я їх почала читати, але чесно кажучи, я нічого не розуміла із того, що там написано. Спочатку література здавалася дуже складною. Як раз це все було питання по медіації».

І при всьому цьому в Ірини була постійна робота. Тоді вона працювала у Школі викладачем музики і хореографії. «До речі і в школі було так само важко працювати. Тому що у більшості там працювали вчителі, які вже пропрацювали 25-30 років, і у них усе було дуже стабільно. Суперечності навіть були в тому що діти любили, ну поперше предмет в мене цікавий, ми постійно готували якісь КВН-и. Навіть елементарне, що вчитель ходить в кедах, ну це розумієте... Конфлікт був постійний. Але я не знала,

Навчальний тренінг з вирішення конфліктів

що із цим робити. І так вийшло що нашому району запропонували стати 13-м пілотним регіоном, який буде впроваджувати медіацію в Україні. Однозначно, що це було щось нове і цікаве. Взагалі в нашому місті громадська робота, громадські організації - це все було дуже далеке. Але коли сказали, що це потрібно місту, причому починати роботу ми будемо із дітьми, а у мене вже на той час був дорослий син. Я бачила так само, що в нас з дітьми робиться і як раз формування безконфліктного середовища мене в той момент турбувало, бо і в мене дитина підліток. І з того все і почалося – тренінги, навчання».

На запитання як їй вдається поєднувати особисте життя із громадською діяльністю Ірина на початку дуже щиро посміхається.

«Насправді, в усьому мені допомагає моя сім'я. Тому що рік пропрацювавши над медіацією, я долучила до цієї діяльності свого сина і він, розуміючи весь цей відновний підхід, також багато чого робив у цій діяльності. Більше того, він пройшов багато тренінгів і став тренером. Ми з ним почали їздити, навіть коли нас запрошували на дитячі тренінги, ми їздили з ним разом. При тому ми їздили і ніколи не зізнавались, що ми мама і син. Він ззовні високий і виглядає старше за свій вік. То із сином розуміння у нас дуже гарне. І знову ж таки я завдячую цьому саме медіації, тому що, пройшовши тренінги – люди реально змінюються. Я просто по собі бачу як із конфліктної людини я стала зовсім іншою, тому що цінності інші, розуміння інше, і взагалі підходи до вирішення конфліктів інші. Якщо говорити про чоловіка, то він завжди мене

Ірина Таран

підтримував. По-перше ми два лева за гороскопом і ми не байдужі до того, що відбувається. Я просто думаю, що він зрозумів мене. Він дав мені можливість реалізувати себе, навіть коли я прийняла рішення повністю піти з постійної роботи у школі. Адже в місті дуже рідко знаходиться робота на постійній основі. І коли я прийняла рішення перейти повністю на громадську діяльність, він тільки спитав чи впевнена я що це моє. Я сказала, що впевнена, що це моє призначення, мабуть, для цього весь цей період пройшла, щоб зрозуміти, що це моє. І от дійсно я

зараз себе вважаю громадським діячем, це дійсно це моє, я бачу в цьому себе. Він мені не заперечував і постійно допомагає, якщо зараз говорити, то немає такого навіть, коли я говорю що мені треба кудись поїхати на тренінг, він навіть не запитує мене або не говорить мені «ні, ти не поїдеш» як в інших сім'ях. Це повне і підтримка».

Проте, як вдається залучати людей та вести їх за собою Ірина розповідає, що раніше вона дуже хвилювалася з того що люди не такі як вона. «Я не могла раніше зрозуміти, як інших може нічого не турбувати. На сьогоднішній момент, я не намагаюсь нікого змінювати або нав'язувати свою думку або говорити «пішли зі мною». Я просто роблю свою роботу, а люди самі приходять і потім уже залишаються, бо їм подобається бути у цьому середовищі. Ну і так само я не знаю чи то Бог все так робить, що я постійно спілкуюся з тими людьми, які потім дають мені ще якісь можливості. Ну от в мене не було жодного тренінгу чи семінару, щоб я поїхала і провела свій час задарма, який для мене зараз дуже цінний. І зараз я вже не їджу скрізь, де є можливість, зараз

я вже можу обирати, але те, що я обираю я знаю, що тут я повинна бути, бо що тут може щось бути, що тут є якась можливість для моєї подальшої роботи - і так постійно відбувається».

Одним із останніх проектів Ірини стала «Обідня кава». Ірина із захопленням розповідає про те, як до неї прийшла ця ідея і на кого розрахована програма: «Це взагалі цікава історія. В мене давно вже була така мрія. Взагалі, я працюю для своєї громади, для свого району, для свого міста і бачу, що громада не діє, тому що вона не проінформована, вона не включена в процес, вона не залучена. Мені завжди хотілося, щоб була така платформа куди люди б приходили і могли себе реалізовувати. Такою формою як раз і став Центр громадської активності. Зараз усі знають, що кожна людина прийде і її принаймні вислухають. Зараз у нас є й юридичні послуги. Це дуже велика підтримка людям, але потім, коли я вже налагодила цю платформу, я пам'ятаю тренінг Інституту соціокультурного менеджменту, коли ви говорили, що треба створювати платформу. Тобто це не повинно бути щось одне, щоб на цьому все закінчувалося. І я стала думати, як зробити так, щоб люди були більш активні, відчували свою причетність. В мене

народилася ідея створити певний канал, куди кожна людина може прийти і розказати про свої проблеми відкрито, так як вона відчуває і так само влада повинна прийти на цей канал і дати відповідь, щоб усі про це почули. Тобто усе повинно бути відкрито. Хоча, взагалі до ЗМІ у мене відношення не було. Але ж знову ж таки випадковостей немає. Коли я приїхала на «Школу громадської участі» і познайомилася із Оленою Квашою та Олексієм Маком, ведучими телешоу «Ранкова кава» на каналі «Кіровоград», вони мене взагалі запалили. Потім на одному із тренінгів я познайомилася із представниками Інституту розвитку креативних технологій та Мас Медіа, які мені розповіли про власні проекти. Ось так пізніше вони запропонували мені вести власну передачу і я погодилася. Назва з'явилася, коли подзвонили мені з Інституту соціокультурного менеджменту і сказали про можливість показати репортаж про організацію у «Ранковій каві». Ми бігали «Ранкова кава, ранкова кава». Я так сама собі подумала «каву я люблю, передача буде йти в обід, чому б не «обідня кава». Одностайно було вирішено, що це буде лише позитивна та корисна інформація для третього сектору України. І так з'явилась ця передача, яка виходить із

14.00 до 14.30, у прямому ефірі в мережі Інтернет, через конференцію, яка створюється на Google+. Кожна людина за посиланнями, які поширюються через соціальні мережі, може переглянути передачу. Вона транслюється ще у прямому ефірі у мережі Facebook, на сайтах Інституту розвитку креативних технологій, а також на сайті Громадського простору».

Сертифікаційний курс від ОО ІСА-Ukraine «Методи групової фасилітації»

Матеріал підготувала
Марія Калашнік.

Summary

“School of civic participation”: do not hesitate, but act (p. 2)

“School of civic participation” is a two years project of Institute of Socio-Cultural Management aimed to train civic activist on communities' development. From April, 2013 started 3rd part of the school, which is special, because participants will mainly present their own initiatives and technologies of social animation.

Theater saves lives (p. 4)

A great project on cooperation between theatre and children with disabilities started in Irpin, Kyiv oblast. “School of new possibilities” will give an opportunity to children with special needs to express themselves in creativity, get rid of complexes and phobias and develop their talents.

World of new possibilities in Kompaniivka regional library (p. 6)

Kompaniivka central regional library is a comfortable place for meetings of community. It shows the variety of activities conducted to unite active citizens, among them: Action “Holidays in library”, Exchange of experience “My admiration”, Activity of high folk school and many others.

Ch. S. Mott Foundation: to change situation in Ukraine for better (p. 8)

Interview with Svitlana Suprun, consultant of Ch. S. Mott Foundation in Ukraine tells about her vision on communities' development in Ukraine, the themes which interest foundation and the process of

selections projects and organizations to be supported in Ukraine.

“Bank of good deeds” is moving around Ukraine (p. 10)

Project “Bank of good deeds” is aimed to conduct educational work and stimulate local communities for target charity. Organizers want to provide effective mechanism of charity funds collection for saving life and health of people.

How to organize community or who is worried because of wet socks (p. 14)

Interview with famous community organizer Kajo Zboril, who started his work in Slovakia. He tells about specificity of community organizing, what to pay attention at and the difficulties with work in communities.

Youth in action: how young leaders conquered England or looking for Harry Potter (p. 16)

Alina Solniskina, project manager of community foundation “Dzherelo”, who has just come back from Great Britain, shares her impressions from the study visit within the program “Youth in action” of Ukrainian delegation, which was conducted in May, 2013.

Irina Taran: formation of civic leader (p. 18)

Famous civic activist, Irina Taran, the head of Pyriatyn regional NGO “Women initiatives” tells about her way to civic activity, how she left her job at school and about support from family.

“НДО-Інформ” відкритий для співпраці

Бюлетень “НДО-Інформ” збирає цікаві практики та історії успіху із розвитку громад зі всієї України. Ми відкриті до співпраці та публікації ваших матеріалів.

Якщо ви хочете поділитися власними історіями успіху, відчуваєте, що вам є що розказати - надсилайте свої статті.

Якщо ви відчуваєте, що є чим поділитися, але вам потрібна допомога в оформленні матеріалу, то ми у цьому теж допоможемо.

Наша електронна скринька - adm.iscm@gmail.com

Фото-дайджест ініціатив від учасників “Школи громадської участі”

